

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.
Felelős szerkesztő BENCZUR SÁNDOR.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. — Félévre . . . 2 ft.
Negyedévre . . . 1 ft. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.
Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF.

I. Alakuljon át Szarvas nagyközség rendezett tanácsú várossá.

Ha városunk történetét és fejlődését szemügyre vesszük, úgy kétségtelenül be kell ismerünk, hogy városunkban nemcsak az egészséges fejlődés minden alkat eleme megvan, de tagadhatlan fényként áll előttünk az is, hogy városunk különösen az utolsó 20—25 év alatt, ha nem is rohamosan, de fejlődik.

E tekintetben nem szándékozunk a közvagyonosodás terére kiterjeszkedni, mert Szórhalm, Halásztelck, Káka, Peres stb. megvétele, fényes bizonyíték arra, miszerint polgárságunk a vagyonosodás terén nemcsak rohamosan gyarapodott, ezen gyarapodása nemcsak minden szemlélőt örömmel tölt el, de bizonyítékául szolgál a fennebb említett azon állításunknak is, hogy városunkban a fejlődés alapja megvan. Ha a közvagyonosodás emelkedésétől el is tekintünk, városunk az építkezés, a kulturális intézmények létesítése tekintetében is nagyot haladt. Építkezés tekintetében 20—25 év alatt annyira megváltozott hogy aki ezen idő alatt benne meg nem fordult alig ismer reá. Számos diszes, köz- és magánépület, mely jórészt az utolsó időkben emeltetett hirdeti a város fejlődését. Utcáinkon több kilométer hosszú aszfalt járó van. Ki mert volna 20—25 évvel ez előtt, midőn minden utcára még padló sem telt, és az őszi esőzések, a tavaszi hóolvadás után az utcák járhatatlanok voltak az aszfaltra gondolni. Tanügyünk az ipar iskola

számos felekezeti iskola, és a tanyai községi iskolák felállításával emelkedett.

Nem szándékozunk a jelen alkalommal a város fejlődésének minden tényeire kiterjeszkedni és csupán a haladás kétségtelen megállapítására soroltuk fel az eddigieket is.

Kétségbevonhatatlan, hogy minden haladás jelző újabb intézkedés, a polgárok egy részének ellenszenvével találkozott és jövőben is találkozni fog. Az ellenszenv oka sokféle lehet, keletkezhetik az, a megszokottságon alapuló konzervativizmuson mely irtózik az újítástól, — erre is szomorú példát találhatunk városunk történetében, hogy egyebet ne említsünk mint a hajdani Tiszavidéki vasuti vonal építésének elmaradását, — gyökerezhetik az a félelemben mely minden újításban, a polgárság újabb megterhelését látja. Nem hisszük azonban, hogy a legelmaradottabb polgár társunk is, városunk eddigi haladása által elért eredményekben tetőpontját látná annak a haladásnak, melyet valaha városunk elérhet.

Tudatában vagyunk annak, hogy egy-egy újítás keresztül vitele, és az újítás eszméjének általánosítása mily nehézséggel jár; tudatában vagyunk annak, hogy a jelen felszólalásaink, nemcsak hogy általános köztetszéssel nem fognak találkozni, de a polgárság egy része határozottan ellenszenvvel viseltetik az iránt, mégis hangsúlyozzuk, hogy haladásunk jól felfogott érdekében, okvetlenül szükséges lenne, miszerint Szarvas nagyközség rendezett tanácsú várossá alakuljon át.

Nem új, és nem általunk első ízben felszínre hozott kérdés az, miszerint Szarvas nagyközség rendezett tanácsú várossá alakuljon át és hogy ezen átalakulás előbb utóbb befog következni, — nemcsak azért, mert a fejlődés soráni az átalakulás közszükségletté lesz, — e tekintetben hivatkozunk, az 1885. XXII-ik, s a községek rendezéséről szóló törvény revíziójára vonatkozó törvényjavaslat, előadói tervezetére, mely bizonyos lélekszám, törzsvagyon, és adózőképesség mellett, a városokra vonatkozólag, a rendezett tanácsú város alakzatát kötelezőleg vette fel. Ha ezen javaslat törvényé lesz, városunkra, mely 24000 lakossal, számottevő törzsvagyonnal, és még számottevőbb adóző képességgel bír, a rendezett tanácsú várossá való átalakulás törvényileg lesz kötelező.

Igaz ugyan, hogy a jelenlegi zavaros politikai viszonyok között 4—5 év eltelik addig, míg az országgyűlés oda jut, hogy a községtörvény revízióját tárgyalás alá veheti, az átalakulás szükségének felismerése azonban serkentőleg hathat arra, hogy előzzük meg a törvényhozás intézkedését, és alakuljunk a törvényes kényszerrel megelőzőleg rendezett tanácsú várossá.

Célunk, a rendezett tanácsú várossá való átalakulás kérdésének tárgyalása, nemcsak hogy hosszabb terjedelmet igényel, de számos mellék kérdésekkel is komplikálódik, hogy minden felmerülő mellék kérdést, a dolog lényegével össze ne zavarjunk, és hogy fejtegetéseink fonalán, a meggyőződés keltének, az állítások bizonyításának

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRSZÁJA.

A teljes Jókai.

Öt esztendővel ezelőtt történt, Tündérmesébe illő ünnepel ülte meg ország világ Jókai írói munkásságának ötvenedik évfordulóját. A nagy dísz es pompa, a mely vörösbetűs nappá tette nemzeti multunk kalendáriumában az 1894 év január hatodikát, azóta kiveszhetett az emlékezetből, de a mi maradandóvá tette az ünnepet:

Jókai Mór összes műveinek száz kötetbe foglalt teljes kiadása, az immár — hogy az utolsó sorozat is megjelent — minden időkre az irodalomé. Dícsőség a magyar nemzetnek, hogy ez a könyvtár elkészült, együtt van. Hallatlan és merész vállalkozás volt, a melyhez egy Jókai népszerűsége kellett, hogy ötven éves írói munkásság ilyen emlékoszlopban glóriifikáltassék. Azon a nevezetes január hatodikán ezekkel a szavakkal fordult Eötvös Loránd báró, lelke az egész mozgalomnak Jókai felé: „Te büszke önérettel mondhatod, hogy kiadód ez egyszer maga a nemzet.” Igazabban a világ-irodalom egy poétája sem mondhatta volna el ezt magáról. Mert alig, hogy híre ment, milyen módon akarja a nemzet koszorúsát megjubilálni; néhány hónap elég volt arra, hogy a magyar társadalom minden

osztálya összetegye forintjait és filléreit a nagy vállalkozó céljaira, a melyet öt év leforgása alatt, ígéretüköz képest, a kiadók le is bonnyoltottak.

Méltóan az esemény jelentőségéhez, a századik kötet történelmi okmányként egészíti ki a teljes Jókai kiadást. Záróköve ez egy könyvtárnak, a melyhez hasonlóval sehol a földön poéta és nemzet nem dicsekedhetik. Jókai lángesze, termékenysége, szíve, hazafisága és költészete kellett hozzá egyrészt; a magyar nemzet rajongó, ifjonti hevülése. ideális tiszta költészet imádata kellett hozzá másrészt. És e két világ találkozott a jubileum esztendejében és a találkozás gyümölcse a száz kötet. A hogy az ezeregy éj meséi közt az ezeregyedik a legcsodálatosabb, mely keretül szolgált valamennyinek: úgy rajzolódott lelkünkbe ezeregyébelti tündérmesének az a jubilaris ünnep, a mely bázisul szolgált a Jókai kötetek piramidájához.

A kiadók megtisztelték ezzel az utolsó kötettel a magyar közönséget, a mely határt nem ismerő áldozatkészséggel sietett oltárt emelni legkedvesebb mesemondójának. Ez a századik kötet fog regélni késő utódoknak arról, hogy róttá le háláját Magyarország legnagyobb irodalmi büszkeségének. De viszont ebből fogja érczbe vésní jövő idők historikusa a magyar nemzet minden jó tulajdonságai közül azt a legjobbat, hogy a geniét érteni és méltányolni tudja.

Ebben a századik kötetben tehát, a mely története az egész Jókai kiadásnak és bü krónikája azoknak a

feledhetetlen jubilaris napoknak, a mlkor nemcsak Magyarország, hanem az egész művelt világ rakta le koszoruját Jókai lábához, megtalálja az olvasó a teljes Jókai-kiadás összes aktáit, névsorát az előfizetőknek jegyzékét az üdvözeteknek, diszokleveleknek és aján-dékoknak, a melyekkel az ünneplést vármegyék, törvényhatóságok, testületek, intézetek felkeresték Jókai élet-rajzát, öszes munkáinak bibliográfiáját, továbbá teljes tartalomjegyzékét a száz kötetnek. A századikhoz egyébként maga Jókai irt utószót.

Utószó műveim gyűjteményéhez.

Hálát edok az én jószágos Istenemnek, hogy összes költői műveimnek kiadásában megsegített!

Olyan feladat volt ez, melyet magán a szerzőn kívül senki meg nem oldhat.

Életem bevégezte után az a barátom, a ki műveimnek sajtó alá rendezését elvállalta lesz, nem tehetett volna mást, minthogy mindazt, a mi tőlem nyomtatásban vagy még kiadatlan kéziratban fennmaradt, szakszerint osztályozva, sorba állítsa s úgy bocsássa a közönség elé. Egyedül nekem volt jogom hozzá, itéletet tartansaját műveim fölött.

Hosszu életpályám alatt nemcsak költő voltam, hanem politikus is, és mint ilyen, hírlapíró, éleztapszerkesztő, adomázó, képviselőjelölt, törvényhozási szónok; azonkívül történet-, táj- és népisme-író, sőt még kertész is. Szellemi termékeim, mint vezérczikkek,

és a kifogások tárgyalásának keretét betarthassuk, fejtegetéseink során foglalkozni szándékozunk: az ügyágazatok szerinti csoportosítással ezzel kapcsolatban azzal, hogy mily állások lennének szervezendők, foglalkozni fogunk a szervezendő állások javadalmazásával, végül azzal, hogy a rendezett tanácsu várossá való átalakulás, különösen a személyi kiadásoknál, mily költség többlettel, így a községi pótdónak, mily mértékben emelésével lenne kapcsolatos.

Mielőtt az ügyágazatok szerinti csoportosítással és a szervezendő állásokkal foglalkoznánk czélszerűnek tartjuk kiterjeszkedni, ha csak röviden is arra, vajjon szükséges-e, hogy Szarvas nagyközség rendezett tanácsu várossá alakuljon át, és ha ez megtörténik, származik-e ebből előny a polgárságra?

Nehéz a feltett kérdésre röviden, és akként válaszolni, hogy az mindenkit meggyőzzön.

Szükségesnek éppen nem feltétlenül szükséges, a rendezett tanácsu várossá való átalakulás mért erre a községet törvény, még nem kényszeríti, s így a kényszerítő szükség esete fenn nem forog, de hogy a város fejlődése, a közigazgatás javulása nem teszi-e nagyon is kívánatosná, miből kifolyólag nem-e a közszükséglet lenne az átalakulás által kielégítve, ezen kérdés eldöntését az olvasó bölcs belátására bizzuk.

Mennyi előnye van annak, ha a közigazgatás végzésében a polgárok tevékenyen részt vesznek, és vehetnek, az ellenőrzést és a felelősségre vonást szabadon gyakorolhatják, az esetleges visszaélések megakadályozása és megtorlása nem párt érdek, arról bővebben értekezni felesleges, csak hivatkozom azon meg nem dönthető tényre hogy a fejlődés csak ott verhet gyökeret, hol a független polgárok jogait és kötelességeiket nemcsak szabadon érvényesíthetik, de a jogok és kötelességek teljesítésének tág tere is van.

II. A szervezendő állások.

A szervezendő állásoknál feltétlen figyelemmel kell lenni a takarékosagra és a helyes munka megosztásra, az utóbbi által nemcsak az egyén, munkávali túlterhelése lesz elkerülve, de elérhető az is, hogy az ügyek lehetőleg gyorsan lesznek elintézve, mi által a közigazgatás ama követelményének, hogy az jó, és gyors legyen, elég tehető lesz.

Nem akarunk e tekintetben az alábbi tervezetünknek csálhatatlanságot tulajdonítani, sőt igen örvendének azon, ha a közönség részéről tervezetünk bírálat tárgyává tétetnék, módunkban állana ez által nemcsak a példabeszéd he-

lyességéről több szem többet lát meggyőződni, de megtudnánk azt is, vajjon álláspontunk helyes-e, és hogy az átalakulást illetőleg, közönségünkben a közszükség érzete nyilvánul e.

Több rendezett tanácsu város ügybeosztását és szervezett állásait tanulmányozva, úgy az ott tapasztaltakat, mint városunk szükségletét figyelembe véve, a következő ügyágazat szerinti csoportosítást, és ebből kifolyólag, a következő állások szervezését véljük czélszerűnek:

I. Polgármesteri ügyosztály.

Polgármester,
Főjegyző,
Tiszti orvos, kerületi orvosok,
Állatorvosok,
Mérnök,
Egy irnok (iktató, kiadó és irattárnok.)

„ dijnok,
„ hivatalszolga.

II. Közigazgatási ügyosztály.

Egy tanácsos,
„ irnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ dijnok.

III. Katona ügyosztály.

Egy tanácsos,
„ irnok nyilvántartó
„ irnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ dijnok,
„ hivatalszolga. Ez utóbbi a két ügyosztály részére rendszeresítve.

IV. Árvaszék.

Egy tanácsos,
Tiszti ügyész,
Egy jegyző és közgyám,
„ nyilvántartó,
„ irnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ dijnok. Megjegyezzük itt, hogy az árvaszéki üléseken mint szavazók a tanács képesített tagjai szerepelhetnek, a 3-as tanács, a polgármester mint árvaszéki elnök, az árvautgyi tanácsos mint előadó, és a tanács képesített tagjaiból, mint szavazókból, minden nehézség nélkül megalakítható.

V. Adóügyosztály.

Egy tanácsos,
„ irnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ dijnok,
„ hivatalszolga. Rendszeresítve a IV és V-ik ügyosztály részére.

VI. Rendőrség.

Rendőrkapitány,
Egy tanácsos (alkapitány),
„ irnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ dijnok,

„ rendőr őrmester,
2 rendőr tizedes,
20 rendőr.

VII. Pénztár.

Pénztárnok,
Ellenőr.
Adótsizt (együttal iktató),
2 végrehajó,
Egy dijnok (együttal kiadó és irattárnok.)

VIII. Számvevőség.

Számvevő,
Városi gazda,
Egy dijnok (iktató, kiadó, irattárnok.)
„ hivatalszolga, a VII és VIII ügyosztály részére.

A fentebb részletesen elsorolt állások tekintetében, — melyek közzé a jelenleg is alkalmazott szolgálta személyzet felvéve nincsen. — akadhat a ki kifogást emelhet a rendszeresítésre javasolt állások száma ellen. Nem lehet elzárkózni ezen kifogás elől, nem lehetetlen, hogy egyik másik ügyosztályt illetőleg, a szervezendő állásokat látszólag magasan vettük fel. Deha bármely méltatás tárgyává tesszük azon munkahalmazt melyet a közigazgatás minden ágában a községeknek ha nem is rendezett tanácsu városok, elkell végezniök, ha szem előtt tartjuk azon fennebb hangsúlyozott elvet, miszerint a közigazgatásnak nemcsak jónak, de gyorsnak is kell lenni, aligha lehet állítani, hogy a szervezendő állások javaslásánál bőkezűen jártunk el, sőt kételyünk van aziránt, vajjon a szervezésre javasolt állások mellett, a közigazgatás minden követelményének elég lesz-e tehető, és egyik-másik ügyosztályt illetőleg nem hellene-e a személyzetet nagyobb számban javasolnunk, de az átalakulás nehézsége és a feltétlenül szemelött tartandó takarékoság, e tekintetben is az óvatosságra int. Különben is e téren minden okoskodás nagyon is akademikus jellegű, a gyakorlati élet mutatja majd meg, hogy a javaslat megfelel-e, ahol a kellő elfoglaltság nem lesz meg ott a felesleges munka erőt meglehet szüntetni, és az egyént, akár ideiglenesen, akár véglegesen, ott lehet, és kell alkalmazni, hol a munka túlhalmozódása miatt arra feltétlenül szükség van.

Ezekben, nagyjából, a szervezendő állásokról beszámolván, áttérünk a szervezendő állások javadalmazásaira, mielőtt azonban ezt megtennénk, szükségesnek véljük megjegyezni azt, hogy a szervezendő állásoknál — amit különben az olvasó is észrevehett, — figyelemmel voltunk arra is, miszerint a város jelenlegi alkalmazottjai, a rendezett tanácsu város keretében is lehetőleg alkalmazást nyerjenek, és így a város lehetőleg minden olyan megterhelhetéstől mentesítve legyen, mely a jelenlegi tisztviselők állandó ellátásának elmulasztásából reá háromolhatna.

Előfizetési felhívás.

Lapunk január hó elejével a X. évfolyamának első szakaszát kezdi meg. Kilencz évi fenállása bizonyítéka annak hogy mindig és mindenben a közönség érdekeinek megfelelően szerkesztettük a lapot. Vezér cikkeinkben úgy a helyi érdekeket mint a társadalmi kérdéseket megvitatás tárgyává tettük, s mint eddig úgy ezután is, minden oldalról jövő felszólamlásoknak szívesen helyt adtunk és jövőben is helyt fogunk adni. Tárcaúnkban a legszigorubb kritikát kiálló költeményeket és elbeszéléseket adtunk. A hírek rovatában a helyi közérdekű eseményeken kívül, bár korlátoltabb alakban, az országos eseményekről is megemlékeztünk, Egyéb rovatainkban is, mindenkor iparkodtunk a tartalmasságra és eredetiségre, ennek daczára az előfizetési árat legmérsékeltebben állapítottuk meg, midőn mindezeknek öndicsékvés nélküli

országgyűlési beszédek, programok, polemikák, politikai szatirák, pamfletok, életrajzok (komolyak és tréfások) még egy roppant tömeget képeznek: azokhoz járulnak az emlékbeszédek, nyilvános felelőszövegek, közszélu adakozásra felhívások, előszavak idegen munkákhoz, a mik elszórva mind megtalálhatók a napi sajtó hasábjain. Mindezek a szellemi ménkás édes gyermekei; de nem a költő.

De még magukban a költői művekben is válogatnom kellett. Nekem szabad volt ez. Kivülem senkinek. Megítélni, mit tartok méltónak arra, hogy ezen gyűjteményben helyet foglaljon, vagy nem tartok időszerűnek, hogy újból közönség elé kerüljön. Kötetet tesznek ki a 48—49-iki naplóm iveri, melyek hajdan elkoboztattak, s melyeket újból megírni nem kívánok. Mellőztem az Életképekben, Délibábnban, Honban, Nemzetben, Pesti Hirlapban, Magyar Hirlapban, a Kakas Márton tolltarajában, a Nagy Tükörben megjelent napi érdekű cikkeimet, a Magyar Nemzet Történetét, s az Osztrák Magyar Monarchiába irt cikkeimet szerződések tartották vissza. A Benyovszky című regényt, mint költőszövegt, nem számítottam saját alkotásaim közé. A „Negyven év visszhangját“ sem vettem föl, mint a melynek egyes aforizmái szétszórva ugyis feltalálhatók összes műveimben. Ellenben az eddig megjelentekhez még egy kötet új regényt irtam, mint régen megígért befejezését egy korábbi regényemnek.

Csak ilyen megválogatás mellett voltam képes

költői munkálataimat a tisztelt közönségnek megígért kétezer ivbe beszorítani, ezt is csak úgy, hogy kiadóimmal egyetértve az előmintába bemutatott nyomtatott lapokat két sorral megsziporítottuk, a mi végül teljes öt kötetnyi többletet tesz ki.

Most már be van fejezve ez a munka. Öt év alatt elkészült. Az utolsó tíz kötettel bezáródik.

Hogy e feladat akadálytalanul sikerült, azért hálás köszönetet kell kifejeznem első sorban tisztelt kiadóimmak, kik barátságos egyezséggel ezt lehetővé tették, azután a nyomdai feladatot pontosn és kitünően teljesítő könyvnyomda intézetnek; a mű elterjesztésével foglalkozó kiadó cégnek s azzal együtt a hazai könyv-árusoknak, és az én kedves pályatársaimnak, a hírlap-íróknak.

De a ki előtt legmélyebb hazafiai hódolattal hajtóm meg fejemet, az az én uram és fentartóm, a dicsőséges magyar nemzet. Soha még egy nemzet munkása úgy megjutalmazva nem volt, mint én a magyar olvasó közönség által.

A mit ötven éves működésem felejthetetlen forduló napján e mű megkezdésekor mondtam: csak azt ismételhetem most az ötvenötödik év végén, e munka befejezésekor: „eddig azt hittem, hogy egy kis nemzetnek az írója vagyok: most megtudtam, hogy egy nagy nemzet szolgálja voltam. Éljen, viruljon, legyen dicső, boldog és szabad az én imádot hazám és nemzetem“.

Dr. Jókai Mór.

felemlítésével a nagyérdemű közönség további hathatós támogatását kérjük, az előfizetési árakat az alábbiakban közöljük:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt

Azon tisztelt előfizetőinket pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hátralékaik beküldésére s előfizetésük megújítására kérjük.

Tisztelettel
a „Szarvas és Vidéke”
kiadóhivatala.

H I R E K.

— **Járásbírói statistica.** A szarvasi kir. Járásbíróshoz az elmúlt év. Május 1-től vagy is a lajstrom rendszer életbe léptetése óta: Elnöki ügy 49, Sommás per 986, Rendes örökösödési ügy 367, Végrehajtási ügy 762, Véttség és Kihágási ügy 338, Vizsgáló bírói ügy 111. A Telekkönyvi Hatósághoz pedig 4506 beadvány érkezett s a fizetési meghagyásokról vezetett naplóba 648 ügy lett bevezetve. A szarvasi kir. Járásbíróshoz az 1898-ik évben postára lett adva összesen 8574 darab levél, míg az érkezett levelek száma 8375.

— **A szarvasi kir. járásbírói fogházában** az elmúlt évben összesen 155-en; s a járásbíróshoz tenálása óta pedig 5087 en vették igénybe a börtönör szíves vendégszeretétét.

1898 év haszna. Nem lesz érdektelen tudni, hogy községünk lakossága az elmúlt 1898 évben anyagilag mily arányban gyarapodott és hanyatlott, amit a következő kis statisztika eléggé megvilágít. Az 1898 évben községünk lakossága adósvétel útján 805451 frt 20 értékű vagyont vett illetve adott el, melyhez még hozzá számítható az a 725.603 frt 41 kr értékű vagyon is, mely ez örökség útján áthárított javak értékét képviseli, — de ez összevéve is, az 1898 évben esekélynek mondható, mert ez összeg 1897 évben 1 millió 729,937 frt 85 krt tett ki tehát 197.883 frt 24 krral kevesebb. Az elmúlt 1898 évben a szerzett vagyon értékét az adósság nem haladja meg, passivánk tehát nincsen, s így az is szép eredmény, hogy míg az 1897. évben 1 millió 350.082 frt 24. adósság lett csinálva, az elmúlt 1898 évben az 1 millió 092.259 frt 08 krt nem haladta meg. Mindenesetre gyarapodásnak tudható be az is, hogy míg 1896 évben 1 millió 023.497 frt 62 kr adósság fizetett ki, addig 1898 évben 1 millió 351.240 frt 84 krral lett gondjaink sulya megkönnyítve. Megemlítésre méltó az a sajnos körülmény, hogy mindezen anyagi jólét mellett 1898 évben 89.976 frt 50 krt érő ingatlan vagyon lett bíró uton elárverezve.

— **Rendőrség ügyforgalma.** Az 1898-ik évben a szarvasi rendőrségnél 332 rendőre ügy lett iktatva, melyek közül 20 bűnügyi, 45 kihágási ügy, s a többi pedig különböző rendőri ügy volt. A 20 hüneset közül 16 esetben a nyomozat teljes eredménnyel végződött, míg 4 esetben a tettések nem voltak kideríthetőek. Nagyobb mérvű lonások a múlt évben nem történtek, a lopások esetei tulnyomólag élelmi szerekre, apró szárnyas jóságokra s tüzelő anyagra esnek. Idegen munkás uyilváu tartatott a rendőrség által 53, az ipartestület által 84. Vendégforgalom az előbbeni évhez képest emelkedett, az Árpád szállodában 881, a Központi szállodában 441 átutazó vendég fordult meg. Toloncólás Szarvasra 18 s Szarvasról 14 esetben fordult elő, ezen kívül a község területéről ki lett utasítva 79 csavargó. Cseléd könyvecské ki lett állítva 342. A cselédek nyilvántartási lajstromába 496 cseléd tartatott nyilván. A rendőrség fogházában 107 közigazgatásilag elítélt egyén szenvedte el, a reá mért büntetést. Zárórák meghosszabbítása 280 esetben lett engedélyezve, a mié t 137 forint 50 krajczár folyt be, s lett a községi szegény alap javára beszolgáltatva, 1886 év óta 1898-ig bezárólag a szarvasi rendőrségnél 168 lopásieset volt bejelentve, s ezek közül 151 esetben a tettések kinyomozva, 17 esetben a nyomozat nem vezetett eredményre.

— **Előljárási választás** lesz e hó 11-én az az szerdán, s mint az előjelek mutatják, e választás aligha fog a megszokott csendességben véghez menni. A pártok erősen szervezkednek, s különösen a földművelők köre erősen tömörül, s jelöltjei megválasztása érdekében nagy mérvű buzgalmat fejt ki.

— **Önkéntes adófizetők.** A szarvasi népnek

józan gongolkodását mi sem világítja meg jobban mint az, hogy honpolgári kötelezettségüket s különösen az adó fizetést az ex lex állapot daczára is hiven teljesítik. Mult év első napjaiban alig volt néhány forinttal több a befizetett összegek száma mint ma.

— **Vadászat.** Ifju Dérczy Péternek pusztá déci bérletén, holnap nagyszabásu hajtó vadászat lesz. Mely vadászatra a környék minden jobb nemű „Nimród”-ja meg van hiva.

— **Községi Előljárási választás Kondorson** e hó 7-én ment véghez, járási főszolgabírójának vezetése alatt, mely alkalommal községi bíróvá, Dérczy Ferencz, törvénybíróvá Kruchió János pénztárnokká Fekete Miklos, közgyámmá Erdélyi István, s községi esküteké P. Kovács János, Konyecsi János, Farkas Mihály és Ifju. Szappanos György lettek megválasztva.

— **A szarvasi iparhatósági megbizottak** választása e hó 10-én fog megejtetni a főszolgabíró hivatalban, mely választásra az érdekelte iparosoknak mennél számosabb megjelenésé kéri: az Elnökség.

— **Erős soviniista** ugyan, de derék magyar ember Szalay Farkas hofitársunk, ki felbuzdulva a Klondykeken hirtelen meggazdagodott aranyásók sierein, maga is elindult az aranytermő, hó és jégbcrittota, távol is Északamerikába. Hogy azonban hazájától távol is kifejezést adjon magya rézrelmeinek, még itthon ellátta magát megfelelő ruházattal, fegyverrel, szeszámokkal, sőt tekintettel a Klondy kében uralkodo rengeteg drágaságra még élelmiszerekkel is, melyek között — élelmi és gyógyszer gyanánt, néhány tucat helygyicsilagos Esterházy cognac foglalt el tekintélyes helyet. Igaz ugyan, hogy — mint Szalay írja, nagy beviteli vámot szedtek be rajta partaszállásakor, demajd megfizetik neki a klondykeiek minden csepet arannyal; már pedig, ha ez tény akkor Szalay uram akár egy csákányvágást se tegyen, mert magából a vele vitt Esterházy cognacból is megazdagodhat. A mint tiszta szivből kívánunh is neki.

— **Kinevezés.** Huszerl Jenő m. kir. posta és távirtda tisztet Ö Felsége a király a 73. számú gyalog ezredhez hadnaggyá kinevezte.

— **Értesítés.** A szarvasi helyi tanító-egyesület tagjait ez uton is tisztelettel értesitem, hogy az egyesület részére megrendelt tanügyi lapok mai naptól a községi ipariskolánál levő olvasó-teremben rendelkezésre állanak. Az olvasó-terem a téli hónapokon szerdán, szombaton és vasárnap délután fütve lesz. Szarvas, 1899. január 6-án. Elnökség.

— **Megégett leány.** Megrendítő szerencsétlenség volt következménye annak a gondatlanságnak, mely a mai cselédek dolgát, munkáját kivétel nélkül jellemzi. — Elrettentő például szolgálhat az a szerencsétlen esemény, amelynek Verebélyi Mari — Grosz Armin szarvasi ékszerész cselédje majdnem áldozatul esett s így a borzasztó haláltól csakis az isteni gondviselés mentette meg. — E hó 6-án délután együtt vasaltak Bakator Lajosnéval s kedélyes társalgásuk közben, Verebélyi Mari a felettük függő petroleum lámpát gondatlanságból fejével leütötte; a petroleum reá ömlött s a szerencsétlen leány néhány pillanat alatt lángtengerben állott. — Megrémülve, hangos sikolytással rohant ekkor az utcára, hol a járókelők mentésére siettek égő ruháit testéről tépdesték majd az ut mellett levő árok vízával oltották a lángokat. — Bakatorné mentési kísérlete közben számtalan sebeket kapott; Verebélyi Mari sebei azonban annyira veszélyesek, hogy a leg gondosabb ápolás mellett is sokáig tesz kénytelen ágyát őrizni.

CSARNOK.

A harmadik csók.

Elbeszélés.

Irta: Tarr Dezső.

(Folytatás.)

Arthur az éj hátralevő részét kínos álmatlanságban töltötte. A hajnali szürkület kezdett már derengeni mikor végre álom jött szeméire. Kínos álmái voltak, telve rémképekkel, s mikor végre felébredt, megörült, hogy e nehéz álmoktól megszabadult.

A nap már rég besütött ablakán, fényes sugarait szórta be szomorú magányába. Első tekintete asztalára esett, hol egy levélkét pillantott meg. Mohón kapott utána s bár a rajta levő írást nem ismerte meg, gondolata mégis mindjárt Olgaéhoz vezetete. Türelmetlenül bontotta fel a levelet. Előszápadt, majd a harag pirja ült arczára.

Sokáig járkált fel s alá szobájában, közben több ször megállott s hosszasan gondolkodott. Sokáig töprengett így magában, míg végre egy hirtelen elhatározástól megkapva — dühösen hajította el magától a levelet.

— Nem . . . és ezerszer nem . . . Elég volt az áltatásból. Nem fogok továbbra is játékszer lenni e nő kezében, ki tetszése szerint bánhat velem. Nem, nem, soha!

Ablakához ment, forró homlokát annak nedves üvegére nyomta. Felindulása ekkor kissé csillapodott. Gondolkozni kezdett újra, s most ismét más színben látta az eseményeket. Mit akarhat még — kérde önmagától. Talán ártatlanságát óhajtja bizonyítani, avagy mentegetni akarja tettét? Gunyosan felkaczagott. Ártatlan . . . ? Ártatlan ki esküjét megszegi. ártatlan, ki nem embert öl, de lelket tipor össze, aki . . . aki . . . de végre is nem lehetetlen, hátha valami cselszövény, vagy épen erőszak kényszerítette őt . . .

Felvette az imént elrobotott összegyűrt levelet, s lassan kisimitotta. Hosszasan elnézte azokat a betűket, melyeket reszkető kezek vetettek a papírra, onnan akart azok irójának lelkéből olvasni.

Hirtelen határozott. Öltözködni kezdett, s nem sokára a megjelölt helyre sietett . . .

Olga már várt reá. Szemein meglátszott az átvirasztott éj és a sirás nyoma. Arca halovány volt s ez őt még szebbé tette. Hogy lelkén mi ment keresztül e néhány óra alatt, azt legjobban elárulta azon felindulás, melyen még most sem tudott uralkodni, egész teste reszkedett.

Amint lépteket hallott, szíve megsugta neki, hogy ezek csak Arthuréi lehetnek. Szíve hangosabban kezdett dobogni s amint Arthur belépett, erőt véve felindulásán, lassan eléje ment.

Némán s szomoruan, fejét lehajtra fogadta az érkezőt, kezét sem merte felé nyújtani, amely körül. mény nem kerülte ki Arthur figyelmét, ki ebben az elhidegülésnek újabb jelét látta. Hidegen üdvözölte tehát ő is és mindjárt a dologra tért.

— Hivatott asszonyom, rendelkezésére állok.

— Arthur — szölliá röviden issmét e hideg szavakat kell öntől hallanom. Hangjában fájó szemrehányás volt. — Kérettem önt, s ön volt szíves kéresemnek eleget tenni. Köszönöm, köszönöm . . .

Arthur hallgatott. E szenvedélyes hangon elmondott szavak lelkében viszhangra találtak.

— Kérettem önt, hogy tegnap mondott szavaira felelhessek. Ön elment anélkül, hogy miután a vádat arczomba dobta, védelmemet meghallgatni akarta volna. Ön eljött csupán a látszat után, azon látszat után, mely nem csalhatatlan. Arthur! nincs szükségem ugyan mentegetőzésre, lelkem tiszta és ment minden oly büntől, melynek saját boldogtalanságom is köszönhető. Elitélhet ön mindennek daczára is, megvetésével sújthat. sorsomat megadással fogom tünni, de fájna lelkemnek az a tudat, hogy saját boldogtalanságát is nekem tulajdonítja. Arthur! mindennek előtt azt kérdem, hisz-e ön nekem? Hallja tehát: azon napon, midőn utolszor láttak egymást, azon boldog reményben mondtam istenhozzádot, hogy csak azért válunk el, hogy aztán örökre egymáséi lehessünk. Lelkemben ott élt a boldog jövő képe, lelki szememmel láttam mindazon élveket, melyeket szerelmünk megteremteni ígért; láttam a kedves othont, mely boldogságunk puha fészke leend, s ekkor egy átkos kéz tépte szét legszebb ábrándjaimat; egy férfi jött, ki kezemet szüleimtől kérte. Én kértem szüleimet, ők nem teljesítették kéréssem; imádkoztam Istenhez, de meghallgatásra sehol nem találtam. Menekvésre e kínos helyzetből csak egy mód lett volna de nálam ez is kivihetetlen maradt, önrő hirt sem hallottam, s így segítségét sem kérhettem! Menyegzőm napja már ki volt tűzve, s én az utolsó perczig reménykedtem, ah de az csak hiu remény maradt. Arthur; kell-e magyaráznom önnek azt a harczot, mely lelkemben dult azon napok alatt. Oh mily szívesen eldobtam volna magamtól életem, mely már csak teher volt, ha egy gondolat nem tartotta volna vissza kezemben a gyilkos fegyvert, az a tudat, hogy hogy ön . . . szeret engem, s e tettemmel önnek fájdalmat okoznék.

Arthur ez önfeláldozó szerelem hallattára szíve mélyéig meg volt indulva. Arczát kezéibe rejtette, hogy elfeledje annak szegénypirját. Vádolta önmagát, hogy e nőt, a nők ez eszményképét gondolatában is bántani merte.

Olga folytatta, mi alatt könnyes szemeit újra Arthurná függesztette. Pedig reám nézve a halál csak jótétemény lett volna, mely oly hosszú szenvedéstől szabadított volna meg. Férjem azon emberek közé tartozik, kik mellett az élet terhe csak nehezebbé vált s én mégis türtem sorsom megadással. Egyedüli vigaszom a visszaemlékezés volt, ezzel csillapítottam háborgó lelkemet. Így telt el hosszú három év, míg nem egy napon újra találkoztam azzal, ki nehéz bánatomat egyetlen vigasztaló szavával enyhíteni tudta volna, ki

nek egy szava annyi mindent feledtetni lett volna hivatta, de az is megvetéssel fordult el tőlem.

Arthur felugrott, tovább nem bírta hallgatni a vádakat,

— Olga — kiáltá — meg tud-e bocsátani nekem? Oh bocsásson meg, oh könyörüljön rajtam, hisz szenvedtem én is sokat, sokat, s ha vetettem is, de most megbűnhődtem érte. Ön szeret még most is, oh mondja: igen, tegye ismét boldoggá e sokat szenvedett szívet. Olga-hoz rohant s karjaival magához ölelte.

Olga reszketett az örömtől s édes odaadással csüngött az ölelő karok között.

Arthurt szerelmének e váratlan fordulata minden esztétől megfosztotta, egy forró csókot nyomott Olga ajkára; a harmadik csókot mely még alig csattant el, az ajtó feltárult s azon az ezredes alakja lett látható, ki tajtékzó düvel rontott be. Véletlenül lett tanuja e most lefolyt jelenetnek, melyet az ajtó előtt állva hallgatott végig s már csak az alkalmas pillanatra várt, hogy férjje becsületének megalázóján boszuját kitalálhassa. Kivont karddal rohant a védtelenek felé s azt teljes erejével Arthur mellébe döfte, ki testével fedte Olgát férje haragja elől.

Arthur összerogyott, melléből a piros vér magasra szökött fel, vér töcsát képezve maga körül.

Amint az ezredes a vért meglátta, amit keze gyilkos módon öntött ki, megrémülve futott borzasztó tettének helyéről s szobájába érve, felindulásának első pillanatában fagyvert ragadott s szíven lötte magát.

* * *

Arthur sokáig beteg volt. Betegségének ideje alatt gyöngéd szerető kezek ápolták s szívből jött források esdertek számára gyógyulást. Olga pillanatra sem hagyta el a beteg ágyát és szívszorogva leszte várta azon pillanatot, hogy betege a veszélyen túlsék.

Végre is a beteg állapota annyira javult, hogy egy verőfényes szép napon szobáját is elhagyva, kisebb sétát tehetett. Olga karjára támaszkodva lépdelt miközben boldogan elcsévegték, színezték a boldog jövő képét, mely csak annyi megpróbáltatás s oly nagy küzdelem árán, fog nekik megörödemelt osztály részül jutni.

(Vége.)

1006 vh. szám
1898

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LY. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulai kir. törvényszék és szarvasi jbiróság 7284/98 V. és V. II. 408 és 431 számú végzése által Guttman Mór, ifj. König Mór és Molnár B. János szarvasi lakosok javára ifj. Zvara Pál szarvasi lakos ellen 240 frt 50 frt és 85 frt tőke, ennek a végzésekben kitett határnapoktól számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 80 frt 25 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le s részben felül foglalt és 551 frt — krra becsült lovak, takarmány, buza, sertések és méhekből álló ingóságok az összes foglaltatók és felülfoglaltatók javára nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. II. 340/2 1898 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis a kákai holdakon 66 sz, tanyán leendő eszközözlésére 1899-ik év január hó 9-ik napjának délután 3 órájára határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szarvason, 1898. évi december hó 25-ik napján.

Holesy Arnold
kir. bír. végrehajtó.

Kiadó lakás.

Özv. Krajcsovic Pálnénak Beliczey-uton levő házában,
3 szoba, konyha, speiz, és fás kamrából álló lakás f. évi
Március hó 1-től kiadó, — Jelentkezni lehet a tulaj-
donosnőnél.

HIRDETÉS.

A 800 szám alatt levő, Valkovszky András örökösöknek olajmalma és az ugyanott levő lakással egybekötött üzlethelyiség, továbbá a többi nagyszámu épületek örök áron eladó. értekezni lehet a tulajdonosoknál a 800 sz. alatt.

Egy jó forgalmu depó üzlet berendezve és teleppel együtt gőzmalom és műút mellett eladó

értekezni lehet

UNTERBERGER ADOLF

Békés-Szent-Andráson.